

Арининг қоринчалари ва асалнинг шифоси

05:00 / 09.03.2017 3692

"Эй, Муҳаммад! Роббингиз асалариларга ваҳий (буйруқ) қилди: "Тоғларга, дарахтларга ва (одамлар) қурадиган нарсаларга ин қурингиз.

Сўнгра турли мевалардан еб, Парвардигорингиз (сиз учун) қулай қилиб қўйган йўллардан юрингиз!" Уларнинг қоринларидан одамлар учун шифо бўлган турли рангдаги шарбат (асал) чиқур. Албатта, бунда фикр юритадиган қавм учун аломат бордир" (Нахл сураси, 68-69 оятлар).

Узунлиги тахминан 13 мм орасида ўзгарган арининг вужуди бош, кўкрак ва қориндан иборат. Энг орқадаги қорин қисми гавданинг бошқа бўлимларидан узунроқдир ва ҳалқа шаклидаги бўлақлардан ташкил топади. Оятда урғочи арида "қоринлар" мавжудлиги таъкидланмоқда. Оятнинг арабчасида бу "бутуниҳа" ифодаси билан зикр қилинади. Калиманинг охиридаги "ҳа" урғочи ва бирлик шахени билдиради. Урғочи ариларнинг қоринлари кўпликда "бутуниҳинна" тарзида ифода қилинади. Оят арининг қорин тузилишидаги бўлақли ва парчали қорин шаклига ҳам ишора этади. Бу парчали қорин шакли билан ари "қоринларнинг" соҳиби сифатида таъкидланмоқда. Арилар қорининг ички қисмида биттасига асал тўрваси ва иккинчисига қурсоқ исми берилган иккита ошқозон мавжуд. Ари гуллардан олган асал нектарини аввал қурсоғида асал ҳолига келтиради. Арининг қорин қисми кимё лабораторияси сингари ишлайди ва асал ишлаб чиқаради.

Асалнинг ранги ҳақиқатан ҳам оятда таъкидланганидек хилма-хилдир. Бу ранг иқлим, мавсум ва олинган нектарларга боғлиқ бўлади. Асал оқ, қизил, қаҳваранги бўлиши мумкин. Бу рангларнинг энг ёқимлиси эса асал ранги дейиладиган очиқ олтин сариқ рангдир. Асалчилик соҳасида асалнинг рангини аниқлаш учун кашф қилинган ранг жадваллари қўлланмоқда.

Биз ўрганаётган оят бошида урғочи асал арининг ўсимликлар нектарини тўплашига ишора қилинади. Гулларнинг маконини топган ари бу ҳақда хабар бериш учун бошқа арилар ёнига қайтади. Бу ари «рақс»га тушиб, бошқа ариларга макон координатларини билдиради. «Рақси» билан берган маълумотларида манбанинг хусусияти ва қаерда экани аниқ етказилади.

Инсон зоти 6 ҳафтада бирор рақсни тузук ўрганолмайди. Ҳолбуки бор-йўғи 6 ҳафта яшаган ари «рақслари» билан маълумот беради.

Арининг қутини айланаётган пайтдаги қилган ҳисоблари ҳам қизиқдир. Асалнинг хом ашёси манбаини фақат қуёшга қараб таъриф қила оладиган ари қутини айлангунча қуёш ҳар 4 дақиқада 1 даража жой ўзгартиради. Ари қуёшнинг бу ер ўзгартириши билан, ҳам манбани топади, ҳам қутини энг яқин йўлдан айланиш кераклигини ҳисоблайди. Ари мақсадининг орқасида қанчалик айланса айлансин, энг қисқа йўлдан қутига (ари уяси) Қуёшнинг қанчалик ер ўзгартирганини ҳисоблаш мажбуриятидадир. Ари бу ҳисобни камчиликсиз бажармоқда. Арининг бутун бу ҳисоблари қути ичидаги бу уйғунлик, на тасодифлар билан, на 6 ҳафта яшаган арига берилган таълим натижасида деб изоҳлана олинади. Арининг барча бу вазифалари унга ўргатилган ҳолатда туғилмоқдадир. Яратувчи арини энг мукамал тарзда яратган.

Қуръонда арилар ва асалга тегишли барча изоҳлар ҳақиқатдир. Бундан ташқари бу урғочи арининг бўлиқ-бўлиқ қоринларида ташкил топган анатомик шакпига ҳам "бир дона урғочи арида кўпгина қорин"

ифодасини ишлатиб ишора қилган. Арининг ва бошқа бу тур мавжудотларнинг тузилишига дойр маълумотга учралмаган бир пайтда бу ифодаларнинг бор бўлиши жуда ҳам қизиқдир.